Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 811 NGÀY THỨ HAI 6 SEPTEMBRE 1920—NGÀY 24 THÁNG BAY ANNAM NĂM (Canh-thân) NĂM THỨ 13

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

Gérant—NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION : Saigon, Rue Catinat, 153-155 (1er Etage)

GIÁ BÁN : Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man
Một năm . . . . . 5$00
Sáu tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ : NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ . . . . . 0$04
TÉLÉPHONE N° 175 | Adresse télégr. : LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN : BẮC-KỲ, LÀO, ĐẠI-PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA.
Một năm . . . . . 7$00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser : à SAIGON : Aux bureaux du journal. à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Việc khai phá đất hoang.
2. — Buôn bán.
3. — Chợ phiên Hànội.
4. — Ông chủ quận và thầy cai vấn đáp.
5. — Phần quan báo.
6. — Thông báo.
7. — Tướng truyền.
8. — Dan kia theo mãi.

VIỆC KHAI PHÁ ĐẤT HOANG

và vấn-đề nhân công ở Đông-Pháp

(La colonisation des terres incultes et le problème de la main-d'œuvre en Indochine)

Của quan Cai-trị P. PASQUIER, đồng-lý phủ Toàn-quyền kiêm quản Ngoại giao, nam chánh sự, soạn ra

(Tiếp theo)

Ông *Sestier* lại dự tính trước cả những lẽ phản đối, rồi mỗi lẽ ông lại lấy lẽ hay lẽ phải mà đáp lại trước xong rồi ông kết rằng :

« Ông P. đã nghĩ ra cái cách rằng buộc nguyên quán với những thôn ấp mở ra ấy, nay muốn cho phương pháp được công hiệu thì cốt phải gây lấy cái mối tư lợi là mối xui giục nhân tâm công hiệu nhứt. Bên có vốn bỏ ra thì phải có hi vọng được hưởng một phần lợi; mà bên có công đi khai khẩn phương xa thì phải có cái hi vọng lúc nào cần người giúp đỡ vốn liếng thì có chỗ ma cầu, cầu được lần nầy lại mong cầu được lần khác. Nếu người có công mà không để cho người có của một phần lợi thì hẳn không ai chịu bỏ vốn ra cho mà làm. Mà người có của nếu không chịu cam kết giúp vốn cho kẻ có công, giúp xong một lần, về sau còn cần vốn nữa, không vậy thì chắc là không mong gì đến người có công được nữa.

Phương kế ấy dầu rằng khó khăn mà không phải là không thi-hành được. Nếu cái phương của quan Công-sứ Thái-bình mà quyết chí đem ra thi-hành để khai thác các miền trung-du, đừng lấy làm một cách thí nghiệm chơi để lòa mắt thiên-hạ mà thôi, thì phải lập lệ ấn định, để cho minh bạch các mối liên lạc của bên có vốn với bên có công, hội bên mỗi ngày thêm gần vó, thêm chung một quyền lợi, thì mới lâu bền được. »

Phương lược ấy tuy đã đem ra cho Bắc-kỳ thương-nghị hội-viện xét bàn, và nghị-viện ấy cũng đã ý rồi, mà vẫn chưa thi hành bao giờ cả.

Tuy vậy mà quan Thống-đốc Nam-kỳ là ông *Bonhoure* cũng đã hội một ý kiến mà nghĩ ra một cái phương-lược như thế, giao cho ông *Outrey*, khi ấy làm giám-đốc các tỉnh phía Tây trong Nam-kỳ, xét nghĩ đặng tìm cách mộ người ở các tỉnh đông đảo quá trong hạt Trung Bắc-kỳ, để đem vào phá đất hoang Lục-tỉnh.

Phương-lược ấy quan Toàn-quyền *Beau* đã duyệt y. Năm 1907, Nhà-nước có đem việc ấy ra hỏi nghị-viện Bắc-kỳ, lời hỏi như sau nầy :

« Nhà-nước đương lo nghĩ một « phương sách gì để cho cai nguy « đông dân ở quá trong mấy tỉnh « miền dưới xứ Bắc-kỳ. Trong khi ở « trung-châu Bắc-kỳ, dân sanh sản « ra mỗi ngày một nhiều, đến nỗi « lúa gạo vừa đủ nuôi dân mà thôi, « thì xứ Nam-kỳ có nhiều đất tốt « thật rộng phải bỏ hoang, chỉ vì « thiếu người làm. Vả Nam-kỳ Soái-« phủ đã làm ra nhiều việc kiều, lộ, « sông, kênh, thì số đất cày cấy được « ở xứ ấy mỗi ngày lại thêm ra mà « lại càng dễ khẩn.

« Trong Nam kỳ cũng như ngoài « Bắc kỳ, nghề làm ruộng là nghề « căn-bổn của dân. Hai xứ cũng một « thứ đất phù sa bồi đắp, việc cày « cấy cũng theo một lối chỉ khác « một đôi chỗ mà thôi.

« Vậy thì mỗi ngày nông phu Bắc-« kỳ mà vào Nam-kỳ, cũng chẳng khác « nhà vậy, mà chủng loại thông-« tính nết người hai nơi cũng như « nhau cả.

« Như thế thì nhà nước hỏi nghị-« viện có nên tìm lấy một phương-« nào để khiến cho dân các tỉnh đông « đảo ngoài Bắc-kỳ di cư vào Nam-« kỳ hay không ?

« Vã nhà nước Annam ngày xưa « cũng đã từng lo nghĩ điều ấy, dân « bổn quốc xưa cũng đã có tục di dân « rồi.

« Vậy các ông đại biểu nên yên trí « rằng nay nhà nước không muốn « bày ra một cuộc thí nghiệm mới « miếc gì đâu, mà ngại về sau có sự « trắc trở. Chẳng qua nhà nước chỉ « muốn gây lại một cái tục hay của « nước Nam thuở trước, mới đây trì « hoãn lại mà thôi, là tục di dân vào « Nam-kỳ.

« Ý nhà nước muốn làm như sau « nầy :

« Đem dân Bắc-kỳ vào Nam-kỳ có « hai cách. Một cách khiến cho nông-« phu Bắc-kỳ vào Nam-kỳ mà đi « khẩn thổ lấy, khẩn được bao nhiêu « cho làm kỉ vật của mình. Cách thứ « hai, là mộ người vào làm mướn cho « những nhà phú hộ Tây hoặc An-« nam khẩn đất tại Nam-kỳ.

« Nhà nước mới xét nghiệm ra thì « trong Nam-kỳ duy có mấy tỉnh « phía Tây, là rất dễ làm cho những « người ngoài Bắc muốn đi khẩn thổ.

« Tuy nhiên, phải chừa ra hai xứ, « hiện chưa có cách thông thủy mà « làm ruộng được : một là xứ Tháp-« mười, hai là xứ. Cà-mau địa giác. « Còn như tỉnh Sốc-trăng, phía bắc « tỉnh Bắc-liêu, tỉnh Rạch-giá tỉnh « Long-xuyên, tỉnh Cần-thơ, thì đất « thật là tốt, nhà nước lại đã khai đủ « sông ngòi dẫn thủy. Như ba tỉnh « Rạch-giá, Long-xuyên, Cần-thơ thì « bây giờ các công việc khai thác « sông lạch đã đủ cả, dễ khẩn lắm « rồi. Ba tỉnh ấy có hai con sông Ô-« môn và sông Thị-đội Nay mai lại « sắp đào xong cả con sông từ Thốt-« nốt đến Thị-đội nữa.

« Đất những miền ấy có tiếng là « đất thượng hạng, nay mai lại đã « lối thông thủy, thì lại càng thêm giá « trị ra nhiều. Ai muốn đến khẩn « những nơi hoang thổ ấy, có thể « làm nhà hai bên bờ các kinh đào, « dùng những kinh ấy làm lối thông « đồng vận tải với mấy bên to gần đó « được. Các chỗ bờ sông ấy lại có « nước ngọt mà ăn uống. Quan Thống-« đốc Nam-kỳ ước được hai vạn *hec-tares* hiện đã cho khai phá được.

« Cứ theo nghị định ngày 6 No-« vembre 1891, thì nhà nước có thể « cho ba năm phải khẩn từng khu « mười *hectares* một hạng chừ ba năm « phải khẩn được hết mà thôi. Tính « từ ngày khẩn được đất rồi trở đi, « thì người chủ khẩn có quyền tùy « ý mình mà trồng trái, cây hái. « Nhưng bao giờ khẩn được hết cả « đất mới thành kỉ vật riêng của « mình Còn trong khi đất chưa « khẩn hết, thì nhà nước còn có thể « đòi đất lại được.

« Quan chủ tỉnh có thể phân những « đất hoang ra làm từng khu 200 « *hectares*, để lập thành một giáp « hay là một ấp, năm mươi hộ ở. « Rồi mỗi người kể giao cho một « khu bốn *hectares* tạm nhận lấy mà « vỡ, khi nào vỡ xong thì lại đầu « đơn xin lấy làm kỉ vật. Cứ dầu « dần vỡ được đến đâu, có đơn đầu « xin cho đứt làm kỉ vật đến đấy, « lại họa-đồ đến đó chia ra từng « khu từng thửa một ».

Còn những người Bắc-kỳ muốn vào Nam-kỳ làm ăn, mà không muốn ở hẳn đó thì Nhà-nước có bảo cho biết những thể cách của các nhà đồn điền trong Nam-kỳ muốn mộ người như thế nào.

Những khoản hai bên giao ước với nhau làm sao, Nhà-nước đã dự định làm ra một lối hiệp đồng mà giao cho thương nghị hội viên xét bàn. Thì nghị-viên cũng đã chịu nghị luận kĩ càng lắm. Trong biên bản có nhiều điều rất là tinh tế. Ai nấy đã tưởng phen nầy việc di dân vào Nam-kỳ là thành hiệu, sự di dân Bắc-kỳ vào Nam-kỳ trì huỡn lại trong bấy nhiêu lâu, đã chắc phen nầy lại thông đạt. Quan Toàn-quyền *Beau* đã viết nên câu rằng : « Việc « di dân ấy kỳ thủy còn phải bỡi tay « Nhà-nước xui khiến mà nên. Sau « có lẽ thành ra một lối tự nhiên, « dân tự mình di cư đi, hình như là « những sông ngòi Nam-kỳ, lúc trước « còn phải xẻ cho thành lối, sau « nước chảy tự nhiên, cứ thẳng lối « ấy mà tự khởi ra vậy. »

Ai ngờ một cuộc khởi xướng lên hay như thế mà sau không thấy thành hiệu gì cả.

Soái-phủ Nam-kỳ có xuất tiền công ra thí nghiệm một việc, chẳng may kết quả không hay là mấy. Việc mộ người không có phương châm định trước, thành, ra một cách mướn người tạp nhạp, đến cho ở hỗn hợp một nơi, chẳng khác nào cách mộ người ấn-châu sang Mỹ ngày xưa, về sau chẳng ra chi hết.

Gái giang hồ, trai bợm bãi, thầy cúng phù-thủy, đứa ở trốn chủ nhà, những đồ bợm bãi trong các làng, kỳ thủy Bắc-kỳ cho toàn những quân ấy vào Nam-kỳ, gọi là những nông phu nghèo khó, đem đi khai khẩn những đất phù sa trong Lục tỉnh.

Tuy mưu sự không thành như thế, mà từ hồi đó đến nay việc di dân cũng tự nhiên phát đạt lên một chút. Công việc của Nhà-nước làm dẫu không xong, mà các nhà đồn điền cố gắng cũng thấy hơi hơi được việc.

Việc ấy xem ra chỉ thiếu một chút phương-châm nữa là thành hiệu, phải đặt ra một sở di dân chánh mà trông nom, mà bảo chế cho những kẻ đi xa nhà khai khẩn đất, sở ấy được quyền kiểm soát việc khẩn thổ và các những việc nhân công.

(Sau tiếp theo)

L. T. T. V.

Mua thuốc lá của nhà

Nên dùng những hạng thuốc rất ngon [illegible] thuốc lá Hanoi.

Kể ra mấy thứ sau nầy :

Thuốc hiệu « *Con gà* »
— « *Con voi* »
— « *Đồng-minh* »

Thuốc Cigares
— Đóng hộp 50 điếu hay 100 điếu.
— Vấn rồi 10 điếu hay 20 điếu.

Mấy hạng thuốc nầy :
Annam trồng
Annam chế tạo
Annam bán
Annam nên dùng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis** *frères có trữ mà thôi*

Buôn bán

Mua quan tám bán quan tư,
Còn lẽ tiên-sư một vịt.
Hay là sửa lại
Mua quan tám bán quan tư,
Lễ tiên-sư còn hai quan sáu.

Tuy vân tục ngữ của đàn-bà buôn bán thường nói với nhau, nhưng xét kỹ cũng là một bài toán nhỏ nhỏ của Annam, có ý phải tính lâu lâu một chút. Câu trước, là câu thường nói, chưa lấy chi cho là nhiều, nên sửa lại một chút, câu sau là câu mới, có nhiều lời hơn, khó tính hơn.

Buôn-bán là tiếng tục; như hay nói buôn đi bán lại, nghĩa là mua sỉ của người đam về bán lại ăn lời, mà nói, mua bán thì cũng vậy.

Hai tiếng buôn-bán nghe thì thanh, còn buôn quan tám bán quan tư, lại còn lễ tiên sư một con vịt, là tục-diêu của mấy chị buôn thường vì, nghe qua khó hiểu cho là bậy, mà nghĩ xa một chút, thấy có chỗ cũng là hiểu được; là vì, đam tiền mua vật gì đó giá một quan tám, rồi bán lại có một quan tư, thì phải lỗ hết bốn tiền, mà sao còn lễ tiên sư một vịt nữa, một con vịt rẻ cũng 2, 3 quan rồi, lấy một quan tám cọng với 3 quan, thì là bốn quan tám vốn hẳn hòi, bán lại một quan tư. 4.80 —1.40 thì phải lỗ 3.40, sao mà dám? Thiệt khó hiểu.

Nghĩ như vầy có lẽ phải cùng chăng.

Mua 1q80 một tĩnh nước mắm ngon, thí giá, rồi mua mười tĩnh nước mắm xấu, mỗi tĩnh chừng 8 tiền trộn nhào lại được 11 tĩnh, vốn là 9 quan 8 tiền, bán lại mỗi tĩnh 1.40. Mười một tĩnh là 15 quan tư; 15 quan 40 trừ cho 9 quan 80 còn lại 5 quan 60 lời, trả lễ một vịt hết 3 quan thì cũng còn đặng 2 quan 60 lời, gọi là mua quan tám bán quan tư, lễ tiên sư lời hai quan sáu. Đó, là tính số nhỏ, còn như tính số lớn, như buôn lúa hay là buôn gạo, hoặc như 180 đồng mà bán lại 140 đồng thì cũng vậy, nhỏ lời nhỏ, lớn cũng lời lớn.

Dĩ dối-giả vi căn-đề, thì không phải là nghề buôn, phải đặt lại là nghề gian-lận, xấp thời cũng như buôn trị bán loạn, bền bỉ sao đặng, dẫu nước nào cũng vậy, chẳng khác chi mấy bợm ngồi góc lộ đánh bài 3 lá, dụ dỗ nay chỗ nầy, mai kiếm chỗ khác, không dám ở một chỗ, sợ người ta biết mặt.

Cũng như mấy chú Chệc thì bán thịt, Chà thì bán vải, vốn thì giá 2 quan một cân, khi ra chợ phải bán lên trên 2 quan thì mới lời, mà 1 quan 8 cũng bán, thì cũng lời đặng vậy, còn bán vải cũng vậy. Là vì mấy chú lanh quá, ăn lời tiền không đặng; ăn lời thịt, ăn lời vải cũng vô độ.

Như mua trên hai quan thì cân đủ còn mua không đặng hai quan thì cân non cân thiếu, hoặc tráo hàng thật hàng giả, miễn bán cho đặng thì thôi.

Trong mười nhà buôn, hết sáu bảy chú như vậy, còn lại vài nhà tử tế, lo giữ bổn-phận, sợ mang tiếng, bán đặng, không cũng không màng, là nhà nầy buôn bán lâu rồi, trời giúp vận đặng giàu, có chút đỉnh, bớt cái sự tham lam, lo làm danh tiếng, cho nên giữ nết tốt, buôn bán thật thà, không ưa gian dối, nhà như vậy, thì ít.

Đây là luận mấy người bán, còn mấy người mua.

Thứ nhứt, tại hay bỏ qua, thứ nhì, xài không đếm.

Bỏ qua xài không đếm là làm sao? Là vì, bất câu việc gì, không thạo, không biết, mà dám gọi mình là thạo, là biết rẫn mắt, làm biếng, không hỏi, không học, thí giả như mấy người thường đi chợ, mười người biết mặt cân, còn mấy người chưa biết mà mua cũng kêu cân mà trả vậy. Nào có biết sao mà cân đủ cân thiếu, chừng Chệc nó hô đủ, coi lại ít quá, ý không bằng lòng, mà nói lại thì không lời, hết sức biểu thêm chút đỉnh rồi xỉa tiền trả. Có phải đó, một là ỷ tiền, lẳng phí, hai là không biết mà gọi là biết không, để cho lầm không? Chớ chi mà bị một lần, như vậy rồi, về phải kiếm phải tìm mà hỏi mà học, thì quí quá phòng lần sau khỏi lầm. Có đâu thua thiệt. Phải bị Chệc nó lường; Nó bán còn cân đi cân lại cho kỹ, mình mua phải biết tiếc bạc tiếc tiền mà tính.

Hoặc vô tiệm Chà mua vải, mua bố cũng vậy, đã không biết cây thước nào là thước Langsa, Hồng-mao, ba mươi, hai mươi bảy đồng, lại con mắt không thường coi vải dày mỏng không kịp, thì luôn luôn phải mắc gạt, đồ rẻ mua mắc. Vì bịnh thật thà vậy chừng nó đồng hè nhau rồi giá pao lần cũng chạy, xin thâu tiền đặng thì thôi, có cần gì danh tiếng, ai chê ai ghét mặc ai. Còn người mua thì cũng như phải của không cần, mắc rẻ chút đỉnh vô hại, một người phí một ít như vậy, giữ như một người phí 5 sư một ngày 10 người, có phải là năm cắt bằng một tháng 15 đồng, đủ tiền mướn một tên tài phú nhỏ nhỏ rồi.— Huống chi tính mỗi người mà bị nó [illegible] thì là bao nhiêu, mấy chục đồng, nó nó muốn lời có một cắt, mà tại mình sơ ý, bỏ cho nó lời 4 5 cắt uổng quá. Thiệt Annam mình ai ai cũng [illegible] xài lớn quen tay, rồi sự nhu [illegible] không muốn tiết không muốn [illegible] công nghĩ không phải là giàu [illegible] chi bấy nhiêu đó....

Chớ phải chi Thành phố Saigon lập lệ, bắt chủng nó phải dán giá mỗi món hàng luôn luôn như bên Pháp vậy, thì hết sự tệ nầy — Bên Pháp đã có giá sẵn dùng mặt lòng, người mua cũng còn kèo nài được rẻ hơn chút đỉnh, thay, chớ cũng chưa phải ý giá dán được; Huống chi xứ nầy, vô tiệm nó đưa giá bụng ra, rồi mình làm giá con mắc với nó, cha chả làm quá, bị gạt bị lường luôn luôn sao cho khỏi đặng? Thường thường chúng nó, lại hay có ý đó, coi mặt làm giá: Tuy vân dọn tiệm ra, gọi là buôn bán, hàng hóa mà kỳ trung không phải bán hàng hóa mà thôi, bán cái miệng và con mắt nhiều hơn.

Bán cái miệng và con mắt là làm sao?

Thứ nhứt mấy chú bên Tàu hay là bên Ấn-độ mới qua, không được rước khách, bổn phận rước khách phải chọn chủ nào cho lanh, miệng, mắt, tay, chơn cho nhậm lẹ.

Rồi người mua vào tiệm, trước hết con mắt coi người ấy, giàu hay là nghèo, lanh lợi hay là thiệt thà, hỏi mua món chi đó, như con mắt nó, thấy nghèo, mà lại thiệt thà, thì đưa đồ xấu ra, mà lại thách giá cho cao.— Bị nghèo lại bị khi, tới chi, chúng cũng không kể, như hàng không vừa lòng biểu cho coi thứ khác, thì lại đưa ra cũng một thứ khác thiệt, mà có khi còn xấu hơn nữa, tức mình nhà nghèo, xin coi hoài cho đến 5-7-8 lần, lật qua xếp lại, cũng là mấy món xấu hoài, chóa con mắt phải mua lầm...

Còn như thấy người mua giàu thì lại dùng cái miệng mà đẩy đưa, như hỏi nhà cửa ở đâu, mời ăn trầu uống nước v v... Rồi ra giá bụng mà bán cũng đặng...

Vì cớ như vậy, nên thường trong đồng khi muốn xài vật chi hay mượn người quen ở chợ mua giùm hoài: chớ có phải là sợ ông Chà chú Chệc gì đâu, họ cũng tử tế vậy chớ. Nhưng sợ hao su bị gạt kỳ xưa, bây giờ không muốn để bị lầm nữa.

N. H. V.

Một thứ thuốc lá nên hút

Người Nam-Việt cứ phàn nàn rằng bạc đồng thiếu không đủ dùng, chung là tràn ra ngoại-quốc. Sao không biết rằng ấy tại mình cứ đi mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cùng những nơi khác, mà gây nên cái hiện tượng ấy?

Vậy chi mên mua thuốc lá của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương-pháp thích-hợp, chế ở đây theo những cách-thức đặc-biệt, khiến cho thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoại-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chữa vấn hiệu COQ, hiệu SCAFERLETI; thuốc đã vấn hiệu COQ, FAVORITES, ALLIES, v.v. cùng những xi-gà hiệu MANDARIN, BOUQUET, LORUS, và NARCISSE là những thuốc của ĐÔNG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TY chế ra. Vì hút thuốc ấy tức là giúp những người đồng-bang trồng thuốc, và chế thuốc ấy. Mà lại giữ được tiền bạc không mất ra ngoại quốc vậy.

Chợ phiên Hà-nội

(ĐẤU NGHIỆP NGHỆ)

Từ 1er chí 15 Décembre 1920

Quan Thông-đốc Nam-kỳ, đã tư tờ cho các quan Chủ-tỉnh, như vầy:

Chợ phiên Hànội năm nay, mới khởi mà đã đi lộ thạnh hành lắm.

Muốn cho Nam kỳ chen vào mà tranh cái kinh-lễ theo thể của nó, phiền ông phải gởi cho tôi một cái sổ đủ tên các nghiệp-chủ Tây Nam trong tỉnh, sổ nầy ông có làm phải do lại tờ của ông Thông-đốc trước tôi, số 210, ngày 25 Août 1919.

Xin ông phải cần dùm cho kỳ lưỡng hơn năm ngoái, phải mời các nghiệp-chủ trong tỉnh mà hỏi lại, biểu họ nạp các ảnh xưởng trại, kiểu vở cho rõ, thì là sự dục nhãn thiên hạ đang mong xem. Chắc là sự bán buôn tại Trường-đấu, sẽ thạnh mậu lắm, thì là về phần của chủ-nghiệp và người mua, vì vậy nên ông phải chép biên cho nhiều những vật của chủ-nghiệp đành để đâu.

Mỗi vật phải dán nhãn thế nào, tôi xin biên ra đây ông làm kiểu.

COCHINCHINE

Số thứ tự	(n° d'ordre). . . . .
Tỉnh nào	(province). . . . .
Vật gì	(produits). . . . .
Giá	(prix). . . . .
Tên chủ	(producteur). . . . .
Ở đâu	(adresse). . . . .
Có bao nhiêu	(quantité disponible).

Mỗi tháng hay là mỗi năm . . . .

Như có gởi, thì gởi kể từ ngày nay được rồi, cho đến 15 Octobre 1920, thì thôi.

Đồ gởi phải gởi cho M. le Chef du Service Economique 1 bis, rue Chasseloup-Laubat à Saigon, ông nầy lãnh và gởi ra Hànội, cho mình.

Dương dịch, N. H. V.

Ông chủ-quận và thầy cai vấn đáp

Thầy cai. — Bẩm ông, hôm trước tôi thấy chú hương-quản lại dinh báo ăn cướp mặt mày chú bị sợ quá, nên tái lét, thì tôi ngụ ý muốn bẩm xin ông các nghĩa giùm, tại làm sao mà sự sợ nó làm cho mặt con người ta tái xanh như vậy. Nhưng mà từ ấy ông mắc lo vụ bắt ăn cướp, nên tôi chưa dám bẩm...

Ông chủ quận. — À, sự đó thầy không hiểu cũng phải vì bởi thầy không học sách hóa học. Thường trái tim ta máy động làm cho máu chạy lòn dưới da mặt [illegible] mặt trắng thì thấy [illegible] hồng, [illegible] vàng thì [illegible] sợ thì [illegible] tới cái óc của [illegible] máu lại không cho [illegible] dưới da mặt [illegible] xanh đó. Nếu sợ quá lẽ máu ngưng lại lâu, thì phải chết đắc.

Thầy cai. — Bẩm ông, sẵn nói chuyện chết đắc, tôi xin bẩm ông các nghĩa giùm tại làm sao mà người bịnh thí thuốc mê tôi cũng chết đắc vậy?

Ông chủ quận. — Ta suy tưởng, [illegible] là hết đau đớn, là [illegible] trong óc của ta nó vận-động. Hễ ta hít thuốc mê thì ta hết biết đau đớn, hết biết suy tưởng chi cả: vì trong « hơi » thuốc mê theo hơi thở vào trong phổi rồi nhập với máu, máu dẫn vào trong óc lẹ như nhảy mất, nên làm cho cái gân trong óc hết vận-động như thường đặng. Chừng ta thôi hít thuốc mê, thì thứ máu không có thuốc mê nó chạy tới cái óc, làm cho thuốc mê khi nãy trong óc phải bị đuổi trở ra ngã phổi đi theo hơi thở, nên cái gân

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tạo là dùng cỏ thổ sãng Algérie quả thiệt là cỏ thổ sãng hạp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

trong ốc vận-động đặng thì ta tình lại.

Thầy cai. — Bẩm, ông giải như vậy rất thông l Tánh tôi thấy đều chi lạ hay trù nghĩ, mà bởi dốt nát, nên nhiều khi nghĩ chẳng ra, chớ chi lúc nhàn sự ông cho phép tôi lắm những đều tôi chẳng hiểu, đặng ông phân giải giùm, tôi rất đội ơn ông.

Ông chủ quận. — Chẳng phải mỗi việc tôi đều thông hiểu cả : song việc chi tôi giải giùm đặng, tôi sẽ sẵn lòng, thầy đừng ngại.

Thầy cai. — Bẩm ông, theo lẽ cá biển nó ở dưới nước mặng, thịt nó mặng mới phải, chớ sao thịt nó cũng như thịt cá ở nước ngọt vậy ?

Ông chủ quận — Tuy đã biết cá biển uống nước mặng mặc dầu mà Tạo-hóa đã sắp đặt trong mình nó cũng như loại chim và loài người : những vật dùng cho có thịt cho mỗi loài đều tương-tợ như nhau, lại trong mình nó cần dùng vật chi bao nhiêu cho đặng sống, thì nó dùng bấy nhiêu mà thôi. Bởi vậy nên thịt cá biển không mặng, thì chẳng lạ chi.

Thầy cai. — Thiệt nhờ có ông giải như vậy tôi mới hiểu, sau đây tôi còn dạy giùm lại người khác. Thôi, cám ơn ông ; để khi khác tôi sẽ đến xin học hỏi ông chuyện khác nữa.

M. Th.

TRUYỆN

Tiền-Căn Báo-Hậu

CUỐN THỨ CHÍN

Bổn truyện nầy đã in rồi từ cuốn nhứt đến cuốn thứ tám, hiện nay tôi khởi in tiếp cho trọn pho.

Nhờ liệt vị quí quan mua xem cho tưởng tất.

Có bán tại nhà in Imprimerie de l'Union, 157 — Rue Catinat — Saigon.

Phần quan Báo

Partie officielle

Vì lời nghị quan Thông-đốc Nam-kỳ ngày 27 août 1920 :

Thầy Ng-văn-Tân, trợ-giáo hậu bổ cấp bằng ngày 9 juillet 1919, ở Long-xuyên nay đặng lên thiệt thọ, trợ-giáo thí-sai hạng nhì sơ-học.

Thầy Ng-văn-Ký (Mau Joseph) và Ng-văn-Hanh, có Diplôme và Brevet, đặng cấp bằng tạm giáo thiệt thọ hạng năm sơ học, giao cho quan chủ-tỉnh Vĩnh-long.

Thầy Huỳnh-v-Nhuận, thơ-ký học tập tại Chánh-phủ, có Diplôme, đặng cấp bằng giáo thí-sai hạng nhì, giao cho chủ-tỉnh Tânan.

Vì lời nghị quan Thông-đốc Nam-kỳ ngày 31 août 1920 :

Ông Ng-v-Vịnh, đốc-phủ-sứ tại Gia-định, bổ đi chủ quận Govap, thế cho ông Ng-hữu-Thương, đi chỗ khác.

Ông Ng-hữu-Thương bổ đi chủ quận Hóc-môn, thế ông phủ Trần-quang-Nhơn, đi chỗ khác.

Vì lời nghị quan Thông-đốc Namkỳ, ngày 24 Août 1920 :

1° Ông Ng-văn-Chục, lương-y mới đậu, bổ vào nhà thương Bổn-quốc Namkỳ (Hôpital indigène) thế cho ông Đang-văn-Cương, đi chỗ khác.

2° Ông Trinh-văn-Hi, lương-y mới đậu, bổ vào nhà thương Chợ-quán, thế cho ông Trần-văn-Loi, đi chỗ khác.

3° Ông Đang-ngọc-Trong, lương-y mới đậu bổ vào nhà thương tỉnh Cholon, thế cho ông Trần-quang-Qua, đi chỗ khác.

4° Ông Đang-văn-Cương, lương-y hạng tư tại nhà thương Bổn-quốc, bổ đi Chợ-lách (Vinhlong) thế cho ông Trần-văn-Hanh đi chỗ khác.

5° Ông Trần-quang-Qua, lương-y hạng năm Cholon, bổ đi Hàtiên, thế ông Phạm-văn-Ngọi đi chỗ khác.

6° Ông Trần-văn-Loi, lương-y tại Chợquán, bổ đi Cámau (Baliêu) thế ông Trần-v-Cau đi chỗ khác.

7° ÔngTr ần-văn-Hanh, lương-y hạng tư tại Cholach bổ đi Giadinh,

8° Ông Phạm-v-Ngọi, lương-y hạng năm tại Hatiên, bổ đi Vinhlong, thế ông Trần-v-Chơn, nghỉ.

9° Ông Trần-văn-Cau, lương-y Càmau (Baliêu) bổ đi Châudốc.

Vì lời nghị quan Thông-đốc Namkỳ, ngày 30 Août 1920.

Ông Phạm-v-Ngọi lương-y hạng năm Hatiên, đã bổ đi Vinhlong, mà chưa đi, nay bổ đi Trangbàng (Tâyninh) thế ông Ng-văn-Hoai đi chỗ khác.

Ông Ng-văn-Hoai, lương-y Tây-ninh (Trang-bang) bổ đi Vinhlong.

Vì lời nghị quan Thông-đốc Nam-kỳ, ngày 31 Août 1920.

1° Thầy Lê-văn-Ngọc, thơ-ký học tập mới đậu, bổ đi tùng quan Chủ-tỉnh Cantho, thế cho Trinh-v-Kiến đi chỗ khác.

2° Thầy Ng-nhược-Lộc, thơ-ký học tập mới đậu, bổ đi tùng quan Chủ-tỉnh Bentre, thế Ng-ngọc-Tương đi chỗ khác.

3° Thầy Lê-minh-Đức, thơ-ký học tập mới đậu, bổ đi tùng quan Chủ-tỉnh Thudaumot (Honquan) thế Trần-v-Hiệu đi chỗ khác.

4° Thầy Ng-v-No, thơ-ký học tập mới đậu, bổ đi tùng quan Tổng-lý Sanh-ý Cholon.

5° Thầy Trinh-văn-Kiến (Cantho), Hồ-văn-Khoa, và Ng-duy-An, đều là thơ-ký học-tập mới đậu, bổ đi tạm dụng Phòng Sanh-ý Saigon.

6° Thầy Phan-văn-Trên, thơ-ký học-tập, bổ đi tùng sự nhà thương Chợquán thế Trần-hữu-Phương chết.

7° Thầy Đỗ-thanh-Luân thơ-ký thí sai hạng nhì, tại Chánh-phủ Toàn-quyền mới qua, bổ đi tùng sự nhà dưỡng bịnh Điện Biênhòa.

8° Thầy Trần-văn-Hiếu, thơ-ký Honquan (Thudaumot), bổ đi tùng sự Commandant de la Gendarmerie à Saigon.

9° Thầy Trần-ngọc-Thạch, thơ-ký học tập mới, bổ đi tùng sự tại Nhà-báo-chế thuốc Chợ-quán.

Ph. d. N. H. V.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.

Tôi nhứt của một mình hãng **Denis Frères** đại lý khắp cả Đông-dương.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc khô nhà-nước . 10 fr 50

Giá lúa, tạ 100 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại), 5 $ 40 tới 5 $ 90

NAM-KỲ

(Cochinchine)

SAIGON.

Còn một đứa nữa

Thầy Lê-văn-Ph..., làm việc sở Thương-Chánh, nhà ở đường Marchaise, số 102, cũng cớ rằng đứa ở của thầy là Lê-thị-Kiều, 18 tuổi, ăn cắp 6 $ 00 với một cái áo dài hàng đen đáng 5 $ 00, bộ đi theo thằng không tên trong số báo trước.

Xe hơi

Bữa 26 Août, lối 9 giờ 45 phút, trên đường Catinat, trước nhà hàng Tournier, xe hơi số C-463 của Phạm-thị-Thoi ở Cholon, đường Charles Thomson, sóp-phơ là Kỳ-văn-Nhung, 25 tuổi, có bằng cấp số 1078, đụng lật hai cái xe kéo số 317 và 856. Trên xe kéo có hai bà đầm ngụ nhà hàng Rotonde. Cả hai bà và tên kéo xe số 317 là Nguyễn-văn-Kha, 20 tuổi, đều bị bầm mình, còn xe kéo thì vạy hết hai bánh.

Bữa 26 Août người ta đương đặt dây điện khí chạy vô đường hẻm mé sông Belgique. Lúc 6 giờ sáng, tên chệc quảng-đông Tao-Chi, 49 tuổi, gánh đồ đi bán qua đó đụng dây điện khí té mình té nhào bất tỉnh. Lập tức chở lại nhà thuốc thí mà vừa tới nơi nó giẫy không thèm thở nữa. — Chôn.

CHOLON.

Nhơn mạng

Ngày 27 Août 1920, tại nhà hội làng Long-Trạch, tỉnh Cholon, có xảy một đám nhơn mạng như vầy :

Nguyên ngày ấy, lúc ba giờ chiều, hương bộ Địch dắc lại nhà hội mời tên Lực, nói rằng y gặp chệc ấy đi bán dầu thơm, ý và thuốc bắc tại nhà cựu hương chủ Lư, y hỏi giấy thuế thân và sanh ý, thì không có nên y bắt, dạy thường xuân đóng trăng. Thường xuân đóng trăng rồi cách chừng một giờ thì chệc ấy mửa hoài, mửa những thịt heo và ngồi sứ, qua 11 giờ khuya nó chết. Làm phó báo cho làng hay, hương chức đến khám thấy thì thấy sau lưng, trước ngực và trên trán đều có dấu bầm. Lại có hương thân Trần-văn-Mỹ nói rằng hồi chiều, lúc 5 giờ, phó xã Phước thưa với hương thân rằng không hiết sao tên chệc mửa hoài. Hương thân bèn lại nhà hội thì chệc ấy khai với hương thân rằng nó đi bán thuốc bắc tới nhà hương chủ Lư gặp hương bộ Địch, hai người ép nó ăn thịt heo, chuối sứ và uống rượu rồi lấy của nó hết 12 $ 60 và thuốc bắc cũng nhiều lại còn đem nó mà đóng trăng.

Vụ nầy làng Long-Trạch phúc bẩm đến Tòa quan Biện-lý phú cho sở Tuần-thành tra xét.

Móc túi

Ng-văn-Xinh, 16 tuổi, vô nghiệp nghệ, ở đường Route Haute, mới bị bắt giải Tòa, cang về tội móc túi lấy một cái bóp-phơi đựng 4 chiếc hoa tai đồng giá 3 $ 00 và một cái biên lai mua đá của Đặng-Bản, 35 tuổi, giấy thuế thân số 1566 làng Long-Biên, tỉnh Long-xuyên, đi bạn ghe chài số 1601. A. đậu trước nhà máy Ban-Joo-Guan.

Cũng là gian

Tên Ng-văn-C..., nghề cúp tóc, ở đường Thủy-Binh, số 300, nằm nhà thương Chợ-Rẫy dưỡng bịnh, mới mất một cái đồng hồ trái quít bằng bạc giá 14 $ 00. Thưa ra thì bắt đặng tên Huỳnh-v-Châu, 22 tuổi, giấy thuế thân số 88, làng Tân-thới-Tây (Giadinh), là cu-li trong nhà thương, ăn cắp của ấy. — Giải Tòa.

Bối

Huỳnh-v Giai, 22 tuổi, ở làng Phú-Hội (Thủdầumột) chèo ghe đi Cholon mua tro, ghe đậu mé quai de Mytho, tối ngủ quên, bị bối qua lấy hết một cái giầy thuế thân, 25 đồng bạc, hai cái quần lảnh và một cái biên lai. — Cớ.

SHANGHAI

A-Xầm mến Pháp, về xứ, rủ chị em theo

Một cô Xầm Quản-đông, ăn học bên Pháp, tên Chen-Yuch-Su, thi đậu cử Thượng-hải, Thường hay diễn, cho các vị ưu thế mẫn thời Trung-huê nghe sự văn - minh của Pháp. Cô lại rủ ren mấy bà con chị em cô nên qua Pháp mà làm ăn, chắc khá lắm, không phải như Trung-huê, và cô hứa như á xầm nào sang Pháp, thì cô sẵn nhà của cô mà làm nhà mình. Thuở nay, mới có một cô Xầm nầy là thiệt người nữ Trung-huê, mà học đến việc, làm trạng sư, giúp lẽ các Tòa án Pháp và đặng phép giúp lẽ cho các Tòa bên Tàu nữa.

Ph. d. N. H. V.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

HUẾ

Đá-Gà thia thia

Xưa nay [illegible] xứ nầy có thứ đá gà thia thia cho chúng có thể làm cho người [illegible] tình thêm đông mảnh được. Chẳng khác nào người xem trâu đua, kẻ xem ngựa đua, đá câu v.v.

Thứ đá gà nay vẫn còn thạnh lắm, nay lại thêm thứ đá cá thia thia. Cá thia thia là một loài cá nhỏ chỉ bằng đầu cây bút, tánh nó rất dữ và hay cắn nhau ; con nào ở hóc nào thì chỉ ở một mình thôi, nếu có [illegible] thì chúng có vẻ vầy ra mà chơi [illegible] thú ấy xem cũng nhà lắm, tùy khi đem cá đến đá cũng có thách cuộc nhau, hoặc bằng rượu, bằng thuốc lá, cũng có khi bằng tiền bạc, nhưng còn hơn cái thú dụm nhau lại mà đồ ba hòn bột lạch cạch, chỉ xem có mấy mặt xương tráo trở mà khiến cho người phí biết bao là tinh thần vào đó, hoặc tổ tôm tài bàn cũng hại cũng tàn như nhau, mà cứ cho là những thú tiêu khiển đó. Thật là tiêu khiển nay là tiêu hết tiền tài?

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ *BÁN LẺ*

Vải lụa.

VẬT THỰC

Đồ hộp — Rượu chác,— Rượu ngon — Sữa **NESTLÉ**—Champagne **DELBECK** — Cognac **RENAULT**— Cognac **CROIZET** (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty – Dù, Nón, Giày — *Chemises* – Bốp da — Dao bàn— Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hãng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc: Paulhieu-Cholon
Giây thép nói : 667.

Le Directeur : Paul HIỆU
Officier d'Artillerie Coloniale démobilisé
Croix de Guerre

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

ĐƯỜNG LUBO MÔN BÀI 99 VÀ 101

ĐẮT-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : xe mui, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo, xe bò cùng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kiểm thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, muôi xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ bát kê xe độc chiếc, ống xe cao, mũ hãm, đồ cơi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cái xin quí khách có dịp đến Đắt-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngới, thì tôi rất cảm ơn hạ cố.

Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẵn lòng hồi đáp.

PHARMACIE SHANGHAI

Có trồng răng và thay con mắt

M. Triều-Cương, chủ-nhơn ở đường Marins số 188, Cholon, còn ở Saigon thì tiệm của M. J. Hà-kim-Tường, N° 9 Boulevard Galliéni và M. Cam-Lun N° 27 rue d'Adran, có trữ bán các thứ thuốc của bổn đường

CÁO BẠCH

Bổn hiệu có trữ bán thuốc Langsa, Ang-lê, Huê-kỳ, cùng các thứ thuốc kể ra sau nầy và có gởi bán nơi các tiệm thuốc ở Lục-tỉnh. Chư quí-vị muốn dùng gởi thơ đến cho tôi, hoặc gởi Mandat theo một lược hay là gởi thơ không tôi sẵn lòng gởi thuốc lập tức mà gởi Contre remboursement, (nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc). Còn chư quí-vị muốn hỏi thăm việc thuốc men cùng bịnh hoạn chi thì tôi cũng sẵn lòng trả lời

Trừ đàm chỉ khái tán

(23) THUỐC HỒ TRỪ ĐÀM-HAY

HẠNG NHỨT

Xét trong lẽ cái sự sống của con người, do nơi cái phổi làm ra hơi thở mà vận động, tứ chi, lưu thông mạch lạc, nếu hơi thở đặng mạnh, thì tự nhiên tánh mạng vững vàng bằng hơi thở yếu ớt thì sanh mệt, đàm nhơn mệt mà làm ra ho, hen, đàm siễng, hoặc khạc ra máu, bởi hơi thở của con người cũng như hơi sương gió của trời, nếu cả ngày mà bặc hơi sương gió, thì thấy muôn vật bào nhào cỏ cây xào uá, còn con người ta cái phổi bình an thì hơi thở tự nhiên thông thả, châu thân thơ thới, tự nhiên mạnh mẽ, bằng cái phổi sanh bịnh thì xảy ra chứng ho, làm cho tứ chi bủng rủng, rúng động tin thần, cho nên chứng ho là một chứng rất hiểm nghèo cho người ta, hoặc nhơn tuổi tát, [illegible] hoặc nơi cảm sương phong, hoặc bởi đàm nhiệt tích tựu đóng khối, hoặc trong phổi mọc mục, hoặc bởi cuôn họng ngứa mà ho chẳng dứt, hoặc bởi lao tổn tinh thân, khí huyết kém suy mà sanh chứng hoặc nhiều hoặc ít, các chứng nói trên đây đều do nơi cái phổi suy nhược mà làm ra chứng ho nếu không trị cho sớm để lâu ngày thì thành ra một bịnh rất nên [illegible], là hễ ho lâu ngày thì thân thể ốm gầy, tinh thần khô khan, vỏ vàng nhan sắc, chứng ấy dầu có thầy giỏi thuốc hay cũng khó thể mà chữa cho lành bịnh. Cho nên Bổn-dược-phòng chẳng dám tiết công tìm kiếm rễ cây Tổng (thông), Vô-anh đào chọn với các vị quí dược hiệp nên mà chế phương thuốc nầy gọi là TRỪ ĐÀM CHỈ KHÁI TÁN rất hay vô cùng, chủ trị về chứng thương phong (cảm gió) mà sanh ho hen, đàm siễng, hoặc khạt ra máu : con nít nhơn phong hàng hơi thở nóng nảy, phế lao phế nhiệt tắc tiếng, đau xóc hông, lói tức, hoặc lớn tuổi bịnh ho, cả thảy các chứng bịnh thuộc về phổi, hộng, hông, mà sanh ra thì mau dùng thuốc tán nầy, liền tiêu tán những đàm đặt, cuôn họng đặng thông, hoặc bang đêm ngủ không đặng, vì bị ho, dùng liền tán đàm hạ khí hết ngứa họng êm ái nghỉ an như thường, rõ ràng một phương thuốc diệu dược trong thế gian.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày uống một gói hoặc đang khi ho dùng liền hết ho, uống với nước trà.

CỮ ĂN : Rượu, đồ xào, đồ chiên, mỡ và dâm dục. Con nít từ 5 tuổi sắp lên một gói chia làm 2 lần uống.

Mỗi gói giá lẻ . . . . . 0 $ 10
Mười hai gói. . . . . 1 $ 00

Khá dè dặc

Kính cùng Lục-châu Chư-Tôn đặng rõ hãy khá dè dặc vì có hai người Sơn-Đông xách valise đi bán thuốc dạo các nơi mà gạt người ta đặng lấy tiền, chúng nó nói rằng chúng nó ở tại tiệm của bổn hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ; chúng nó nói láo đặng gạt gẫm mà lấy tiền, xin Chư-Tôn chớ lầm chúng nó ; vì tiệm của bổn hiệu ông thầy thuốc về Tàu đã lâu rồi, bây giờ ông già cả lắm không có lại NAM-VIỆT nữa còn bổn Đường thì bán các thứ thuốc Cao-đơn-hườn tăng nhỏ của ông chế sẵng đem qua mà thôi; nay chúng nó làm như vậy bổn Đường sợ mang tiếng nên cáo trước cho Lục-châu Chư-Tôn rõ kẻo lầm : nếu mà chúng nó đến muốn gạt gẫm Chư-Tôn mà lấy tiền thì Chư-Tôn cứ việt chưa với sở Chánh trị đặng bắt chúng nó thì chẳng bề khi nào chúng nó khỏi tội.

Na -kính
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
chủ nhơn cẩn cáo

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy từng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bàn tính giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đã nhà, nền đúc, rập máy, cùng chạy đèn khí vân vân, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Sté Maritime et Commerciale du Pacifique
Sté Anonyme au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSEURS

[illegible] tính và hãng nầy sẽ chỉ các đều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng cớ rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành trừn rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiếng bề giao thiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho; nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng: Tại hãng có sang *Tân-khởi* (chaloupe) à vapeur) *mới* và cũ, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Hãng Dầu TRƯƠNG-VĂN-BỀN,

có bán đủ thứ dầu

Dầu phộng ăn thiệt ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xồ không có mùi hôi.
Dầu mè thơm.
Và Dầu bông giá rẻ để thợ bạc dùng.
Bánh dầu dậu phộng thiệt tốt.
Bánh dầu củ-đủ.
Bánh dầu hột gòn.
Bánh dầu hột bông
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN
Khách-trú

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phộng, mè, hột gòn, hột bông, hột củ-đủ, dầu và hột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xin Lục-châu ai có muốn mua bán với tôi thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi thì tôi gởi kiểu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức.

Nay lời :
TRƯƠNG-VĂN-BỀN.
Hội-đồng quản-hạt,
Đường CAO-MIÊN, số 46,
CHỢLỚN.

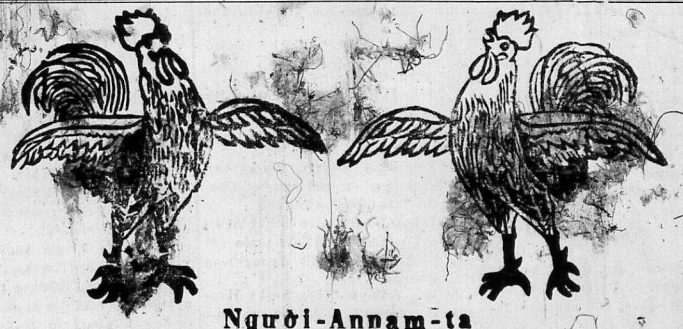

Người-Annam-ta

Nên hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »
Vì thuốc trồng tại trong xứ ta.
Vì thuốc thơm tho hơn hết,
Vì chế tạo theo phép vệ-sanh,
Vì bán giá rẻ hơn thứ khác.

Nên bỏ các thứ thuốc ngoại quốc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».

Bán tại Đông-pháp Yên-thảo Công-ti ở Hànội,
Dépôt tại Cholon, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa đều có bán.

Thuốc hoàn Rabuteau

Hiệu đầu con nai

Bịnh grippe là một chứng truyền nhiễm thời hành độc khí biến ra nhiều cách không giống nhau) và bịnh rét thường làm cho người bịnh phải đau dây dưa, mệt mỏi và mất sức lâu ngày. Thường hay đổ mồ hôi, yếu đuối, hồi hộp trong lòng, không ngon ăn, xây xẩm mày mặt, ngột hơi thở, nói tóm là mất sức. Ấy bởi khí huyết kém suy, nên phải bồi bổ khí huyết vì bịnh mà phải hao tổn đó lắm cho đủ. Bồi bổ lại có chi hay bằng sâm. Không có chi tiện cho bằng thuốc hoàn Rabuteau hiệu đầu con nai. Uống nó vào bao tử thì nó tiêu hoá ra chóng lẹ không phải tì nó làm cho trong vài ngày sức lực mạnh lại như trước. Người mà trong cơn bịnh grippe, phải yếu đuối, xây xẩm mày mặt, đau bao tử, hồi hộp trong lòng thì thuốc Rabuteau nầy thật rất thần hiệu. Dùng vài ve thì sức khỏe bằng an.

BÁN TẠI
Pharmacie Principale Solirène Saigon
và Pharmacie Franco-Asiatique
Hélary Chợlớn.

Muốn bán

Caoutchouc cây, ương đã hai năm; Hột ương đều là hột lựa giống tốt. Vừa trồng

Muốn mua xin do nơi ông HUỲNH-HỮU-NHƠ, Hương-Hào ở tại chợ Thủ-Đức.

Kính trình

Lò rượu Đông-Dương của hãng Langsa kêu là *Société Française des Distilleries de l'Indochine* (S.F.D.I.C.) kính trình cho chư vị Thương-nhơn và Saigon lục-tỉnh hay rằng:

Kể từ ngày 26 avril 1920, Hãng rượu tạm dời phòng việc về số 66, đường Bonnard, Dây-thép nói số 347.

Vậy khi cần mua bán, đòi hỏi và gởi thơ từ chi, nhứt thiết việc mua bán, tiền-bạc hay là điều đình cang thiệp với Bon-hôi, xin cứ do nơi đó mà ký hứa.

Tổng-lý Nam-kỳ và Cao-miên
Ký tên.

Xin ghé mắt

Truyện TÔ-HUỆ-NHI (cuốn nhứt, cuốn nhì và cuốn ba) đã trọn bộ, xin chư khán quan ghé mắt.

Truyện OÁN-HỒNG-QUÂN (sự tích nàng Phùng-kim-Huê) rất hay và tình ý nàng rất khéo léo. Cuốn thứ nhứt in rồi.

Có bán tại nhà in l'Union 175 đường Catinat.

Thứ Hai
17
Mai
1920

KHAI TRƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Ở đường CATINAT SAIGON, số 195 tới 201

Ông André *Lê-văn-Minh*, Tổng-lý.
Bào-tế-sư nhứt hạng ở Y-viện thành Paris,
Học-sanh tốt nghiệp trường-y dược bảo-tế,
Cựu học-sanh các dường-đường thành Paris,
Cựu bảo-tế công các nhà thương tỉnh Seine,
Đặng phần thưởng nhứt hạng kỳ thi hóa học 1914:

Mề-đai-bạc
Mề-đai-đồng
Của tỉ tế-cấp bá tánh thành Paris.
Mề-đai-đồng
Của hội Phụ-nhơn Pháp-quốc (thành Paris).

Toa thuốc
Chú ý theo toa của thầy thuốc cho.
Phần việc riêng
Để cho tay chế thuốc Langsa quản sức.

Thuốc thiệt nghiệm
Chánh hiệu Langsa

Chất hóa-học
thiệt ròng và nhứt hảo hạng

Phân Giải
Sanh vật học
Tế-trùng học và Hóa Học

Ô hắc chấc
nước uống

Hoàn-Tề

Đồ phụ tùng và bó rịt
nhứt hạng

Đồ chụp hình
Đủ thứ

Đồ lọc
bằng máy Chưng-Ngoa
Bó rịt — Thuốc chít — Trống-trúc

Nước Suối
Nước cả suối Langsa
Mải Huê thảo

DẦU HOA
Dầu Essence de Menthe hiệu « *Mitcham* » nhứt hảo hạng

Thuốc thiệt nghiệm và các vị của ông Lê-văn-Minh
Hoi giá

Thuốc bổ Quinium
Hườn nhỏ mau tan ra nước
Trích đủ ba thứ quinquina
Bổ lực và trị bịnh rét

Thuốc tiêu ý
Thuốc valerianate d'amoniaque.
Có Y-viện nhận chứng trị bịnh đau gân cốt

Thuốc xổ
Thuốc hườn xổ
Êm diệu và hay

Kola Stabilisée
Hườn nhỏ tiện dụng

Gaduol
Thuốc có tụ dầu cá morue

ĐIỀU DƯỢC PHÒNG
Tiệm Langsa
Bán-ròng những thuốc Langsa
Nhà lãnh mua tại Paris — Lyon — Marseille — Nice

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông dương thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

(N° 71) FEUILLETON DU 6 SEPTEMBRE 1920

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

Hồ-Cảnh-Tiên *tự thuật*

Đêm thứ mười hai (*tiếp theo*)

« Nghe vậy, thám hỏi lấy tôi như vậy rồi, từ đây tôi để ý xem cách cử chỉ của cô mà đoán và cũng để ý tìm dịp cô vui mà hỏi, song, rủi thay, chẳng những tôi dọ xem tình ý của cô chẳng đặng mà thôi, mà tôi cũng chẳng gặp đặng dịp nào cô vui mà hỏi; tôi chỉ thấy có một đều ngày chí tôi mặt cô buồn dào-dào, đứng hay đứng, ngồi hay ngồi, biếng nói, biếng cười, biếng ăn, biếng ngủ. Cớ ấy nên, ngày đã lụn tháng hầu qua mà tôi dọ chưa ra duyên cớ. Xảy đâu đêm kia, tôi cựa mình, vẫn nghe như có tiếng ngâm thơ một bên, tôi mở mắt ra thì chẳng thấy chi cả, nhà tối đen; chừng xây mặt lại ngó ngay vô phòng cô, thì thấy dựa theo kẽ vách lụa có ánh mờ mờ dợi, tôi biết là cô còn chong đèn ngồi may ở trong, lại tôi cũng còn nghe tiếng cô ngâm thơ, chẳng rõ là thơ chi, mà có cập trạng như vầy:

« *Để bụng chín e tằm đứt ruột,*
Hở môi còn sợ vách nghiên tai. »

« Nghe qua, tôi liền ngụ ý mà nói trong bụng rằng: « À há!..... Hằng đêm nghe cô ta thán, ngờ cho cô vì một việc xa cách chồng con mà rầu phiền; đến chừng nghe tới mấy câu cô than trôi cùng con, thì lấy làm lạ, nghĩ cho vợ chồng có đều chi bất bình với nhau lắm, nên mới ra đến thế. Biết vậy mà tìm cũng chưa ra duyên cớ. Đêm nay lại nghe cô than như vầy đây, thì quả cô có sự uất-ức trong lòng quá chừng, nhưng mà nỗi oan ức ấy chưa dễ ra, mà cũng khó bề để bụng; vì để bụng thì tức mình, bầm gan, tiêm ruột; nói ra sợ lậu, lọt tai, miệng thế dèm pha; mà cô có sợ chẳng dám nói ra, nên để bụng ngày đêm tha thiết. Mà nỗi oan ức ấy bởi đâu, cũng nên tìm cho ra cớ.

« Tôi thầm nghĩ, vợ chồng xa cách nhau đã lâu, chưa hề có tiếng chi, cớ sao nay lại có đều oan ức nầy. Hay là ai nói cô ở-nhà mê sa cờ bạc chi chăng? Không lý, vì khi thầy dờ bước ra đi, nhà có không thầy biết; lại thêm từ ấy chí những nay thầy chưa hề gởi của về cho, cô lấy chi mà cờ bạc? Không..... ....., không....., chắc không phải vậy đâu. Bộ đây miệng người thêu dệt, tiếng dữ đồn xa, khiến lòng thầy nghi lỗi trăng hoa, nên mới có rầy la quở phạt. Ức lòng cô, mà bởi cô nói ra không đặng nên cô phiền. Vả lại phận gái thờ chồng, có chi trọng cho bằng chữ Tiết. Gái mà thất tiết đi rồi, mặt mũi nào còn đứng trong trời đất. Cô là tay có tài học vấn, có lý đâu cô lại chẳng nghĩ tới câu sông đục chi bằng thác trong sao? Mà chẳng luận đến cô, dầu cho một tay hèn mọn cách nào mà chẳng thọ giáo với lão-tổ Bạch-mi, không vui cuộc nhành chim lá gió, cũng biết nghĩ như cô vậy. Rủi mà tiết gái phải nhơ đi rồi, còn trông mong chi nữa. Há chưa chịu một thác cho xong sao? Sống chi mà phải làm gương cho khách Hồng-quần, sống chi cho kẻ nhạo lang tâm, người cười cầu-hạnh!

« Chắc cô nghĩ đến mà nên cô ngả lòng, thân trôi với con, trăm mối chẳng kể thân, bôn phương mong phủi nợ. Chắc cô bị thầy nghi lỗi trăng hoa, nên cô phiền, phiền mà chẳng dám hở môi, để bụng ức lòng cô, nói ra e miệng thế. Chắc quả vậy, chẳng sai! song còn một cớ nên tìm biết là thầy nghi lỗi trăng hoa mà nghi cho ai?

« Vả lại viên quan Annam ở xứ nầy không mấy tay, mà ai đâu đều đủ cặp đó, không lý thầy để nghi cho ai, duy có tôi đây, tơ tóc chẳng tròn, nổi trôi đất khách, tới ở đây nương dựa từ buổi đến giờ; lại rủi, thầy vì việc nước phải xa nhà, để cô ở lại đây, trước sau mình, sớm khuya quạnh quẽ; người thầy vậy không hầu xét nét, thêu dệt tiếng bướm ong mà để mình tôi chịu tiếng chẳng lành chăng?

« Đậu-chánh-Tâm nói tới đây, chầm rầi từ tiếng, đôi mắt liếc ngó chừng tôi; còn tôi, khi nghe Đậu-chánh-Tâm nói đến đều, tôi giựt mình đứng dậy, đôi mắt cũng ngó Đậu-chánh-Tâm mà trong lòng hồi hộp, dường như có đều chi kinh-tâm sợ hải vậy, vì bấy lâu tôi nghi cho cái sở nghi hay là cái sở quyết của tôi đó không ai rỏ đặng, cho đến đổi vợ tôi bị tôi phòng ý như thành mà không soi thấu trừ ra khi tôi gởi hai phong thơ trộm tình về nó mới là hay, vì sao nay Đậu-chánh-Tâm lại đoán trúng. Chắc là khi vợ tôi đặng thơ, có ai tỏ ý với Đậu-chánh-Tâm, bên ý mới biết đặng nay y giả ý lơ là, nói cười lợt lạc mà gạt nghi lòng tôi.

Nghĩ vậy, nên tất lòng tôi sợ hãi hồi hộp, tôi cũng tôi ra giận rung, mặt hoa đổi sắc, sau nhiều mảng ý, không mà tôi lại e, đến chừng giận lòng, tôi lộ sắc ra ngoài mặt, y thấy đang ăt y lánh thân, còn chi mà trả đặng thù riêng; xét tới lẽ, tôi liền đổi giọng làm vui, vùng cười tỉnh nói say: « Cô giao sao khéo! Há chẳng nhớ nghĩa trí âm tri kỷ sao mà đành hẹp suy vu oan cho tôi như vậy? Thật tôi chẳng hề có đa tiếm nghi cho cô giao đều chi cả. [illegible] thành, thì khi tôi ra [illegible] ở nhà tôi ở lại săn-sóc cô giao đâu? Vì nghĩa anh em tin cậy nhau, thương tưởng nhau lắm, nếu chẳng đành để cho cô-giao chơn rớt chơn ráu mà phải bơ-vơ nơi cảnh lạ, nắng mưa thủi-thủi quê người chớ. Tôi trường trong đời nầy không ai thấu biết bụng tôi cho bằng cô-giao, cớ dè đâu cô-giao còn chưa rỏ thấu! »

(*Sau sẽ tiếp theo*)
L. H. Mưu

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

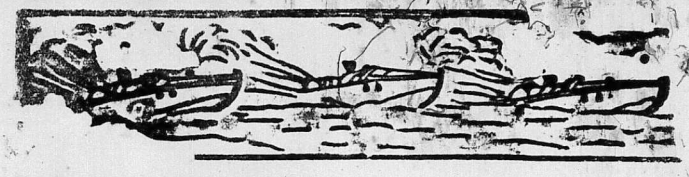

CANOT HƠI

Đề chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điền địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Ông Charles BARDON

NGƯỜI ĐÓNG TÀU

Ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Namkỳ)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

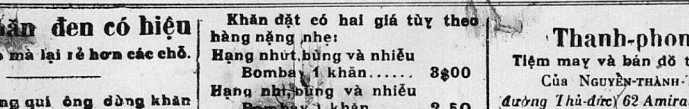

Chắc chắn đóng kỹ càng giảng đẹp

giá 1.500$ sắp lên

Khoái hoạt lẹ-làng sạch sẽ Giá rẻ

Thợ khăn đen có hiệu

Thật khéo mà lại rẻ hơn các chỗ.

Kính cùng quí ông dùng khăn đen rõ:

Tôi thiệt rành nghề thợ khăn trên 18 năm rồi, nếu làm đủ kiểu các thứ khăn nhiều lớp; ít lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu nấy rất khéo. Như là thứ lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi. Song có thứ khăn bịch theo kiểu cúp tóc, quí ông muốn kết dính lại một lần bịch lên để xuống như dùng nón vậy rất tiện, thì phải do (contour de tête) mấy tấc phân và mấy lớp dày mỏng xin chỉ rõ trong thơ và chỗ mấy ông ở đặng tôi làm rồi gởi lại tiền sở phí tôi chịu mà phải trên 2 khăn.

Khăn đặt có hai giá tùy theo hàng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bùng và nhiều Bombay 1 khăn..... 3$00

Hạng nhì, bùng và nhiều Bombay 1 khăn 2.50

Hạng ba, nhiều và Bùng mỗi khăn 1.90

Mà buộc mỗi lần mua phải trên 6 khăn.

Còn nhà buôn bán muốn mua sỉ có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định giá cho để bán.

Cúi xin quí ông hãy mua khăn của tôi làm thiệt khéo và kỹ càng, chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement mấy là gởi mandat trước cũng được và mau đến chỗ.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BÚP

Thợ khăn đen

à Suối-đờn, Bình nhâm (Lái-thiêu)

Thanh-phong

Tiệm may và bán đồ tạp hóa

Của NGUYỄN-THÀNH-TUỔI

đường Thủ-đức 62 Amiral Dupré 62

SAIGON

Mày quần áo tây và Annam theo kiểu kim thời; bán hàng, the, lụa Bắc, lãnh, nhiễu, xuyến, lục soạn tàu. Nón đủ kiểu. Rượu tây, thuốc tây, savon thơm, dầu thơm thượng hạng của tiệm thuốc ông L. Solirène Saigon.

Café Thanh-Phong

CỦA

NGUYỄN-THÀNH-TUỔI

(Employé à la Pharmacie L. Solirène)

góc đường Bd Charner và d'Ormay n° 103

Có bán café, đồ ăn điểm tâm sớm mai, rượu tây bán lẻ và nguyên ve, đủ thứ thuốc tây, dầu thơm, savon thơm thượng hạng của nhà thuốc ông L. Solirène Saigon.

Epicerie-Métropolitaine

德 Tran-Dang 同

68, Rue d'Espagne, 68

en face des Halles Centrales — Saigon

Kính lời cùng quí-khách đặng rõ; tại tiệm tôi có bán đủ các thứ như dầu thơm, bánh ngọt (Biscuits) và bán đủ các thứ rượu bên Tây đồ hộp (Conserves) savon thơm cùng các vật đồ tạp hóa, vân vân. Mỗi kỳ tàu đều có các vật bên Tây lại và chúng tôi bán giá rẻ hơn các nơi. Xin quí-khách có mua vật chi xin đến tiệm tôi, tôi tiếp rước cách tử tế và định giá nhẹ cho quí-khách, xin hãy đến nơi tiệm tôi một lần thì sẽ rõ.

Nay kính,

TRẦN-DANG,

Cần-khái.

Rượu chác hảo hạng của AUGUSTE MATTEI làm tại bên sứ *Corse*, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng.

Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên AUGUSTE MATTEI.

Rượu nầy hết Đông-dương chỉ có một mình hãng **Denis frères** *trữ mà thôi.*

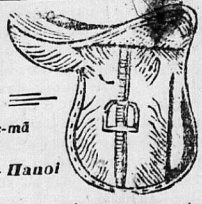

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi* — 5, *Rue Jules Ferry*, 5 — *Hanoi

Chúng tôi kính trình chư Qui-khách biết rằng: Bổn-Hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương, Va-li và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây, da Hồng-kông thật tốt. — Làm rất kỹ lưỡng giá bán phải chẳng. Các Qui-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì hay kiểu (mẫu) nào xin gởi thơ cho Bổn-Hiệu, Bổn-Hiệu xin tận kỳ tâm-lực làm được như ý của Qui-khách sở dụng. Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-Hiệu sẽ tính giá riêng.

GRAND MAGASIN de Soieries TONKINOISES Gros et détail

MAISON TONKINOISE

ĐÔNG-THINH 同

Hanoi, 4 Rue de la Soie 4, — Hanoi

PRIX TRÈS AVANTAGEUX Pour l'achat en gros.

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các hàng Bắc-kỳ như Xuyến bông tiêu, Nhiễu minh gò, Lương, The, Lượt lồng, Địa minh bằng, các thứ Lụa, Lãnh rồng, Lãnh hẹp, Sa trơn, Sa hoa, v. v. Hàng Cẩm trắng, màu hột gà, màu mang đều có bán hết thảy. Hàng tốt [illegible] mà tính giá ai rẻ.

Bổn hiệu xưa nay vẫn chuyên [illegible] hàng The, Lụa Bắc-kỳ Soieries Tonkinoises), mua ngay tại chỗ tiệm ra, bên có thể tính giá thiệt nhẹ để mấy nhà mua sỉ (en gros) đặng kiếm lời nhiều.

Lại nhận mua giùm (commission) các đồ Bắc-kỳ chế tạo ra như đồ đồng, đồ cẩn, đồ thêu đồ sơn theo kiểu Nhựt-bổn, nữ tây và các thứ đồ da như yên ngựa, dây tây, dây ta, bớp (porte-feuilles) vân vân.

Hàng gởi theo lối lãnh hóa giao ngân (contre-remboursement) song gởi cho một chút tiền trước (une petite provision) thì tiện hơn.

Chư qui khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (échantillons) hỏi giá hay là mua món gì xin cứ viết thơ lại, bổn hiệu sẽ hết sức làm cho đặng vừa ý.

Chủ nhân : Madame NGUYỄN-T[illegible] SÁU

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères *có trữ mà thôi.*

Pharmacie Shanghai

Trồng răng theo cách Langsa

Nay đời Văn-minh; phàm con người thì có ngũ-quan là thể diện trước mắt. thứ nhứt răng trong miệng mình là cần dùng hơn hết, nếu hư hay là rụng hết một hai cái thì khó coi, nên phải trồng lại thì coi ngộ hơn, hồi đời xưa có bà Nử-Hoa tiếng đã vá trời, còn ngũ quan của con người có người không toàn vẹn, như răng cũng vậy có cái cao, thấp, ra, vô, nọ nên phải cưa mài cho bằng thẳng, thì ăn uống tự nhiên biết ngon, như sông rạch có lở phải bồi bổ lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoại quốc học với mấy ông danh tiếng bên Âu-châu về sự trồng răng khéo léo lắm, thiệt là không ai bì kiếp, chẳng phải tôi dám khen tài với chư quí vị, như cao xu và răng của tôi tốt lắm, chẳng hề hư hề tự nhiên.

Còn lấy vàng làm răng hay là bịt răng coi sáng đẹp ngộ quá, đời nay có nhiều người dùng.

Chư quí vị như ai muốn trồng, vá, cưa, bịt xin đến tiệm tôi nghị định tôi sẽ tính giá rẻ cho và làm cho thiệt khéo chẳng sai.

TRIỆU-VƯƠNG.
Pharmacie Shanghai,
Rue des Marins N° 188 Cholon.

PILULES FOSTER
Remède special pour les maladies des reins et de la vessie

(Pilules Foster pour les Reins)
(Pilules digestives Foster)

La Véritable Marque
(Bérquette jaune.)

PRIX : 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiêu, đường Abattoir

Trại tôi đúng toàn cẩm-lai, trắc, gỗ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn tròn đa:
- mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
- mặt gỗ liền bốn kiểu.

Bàn tròn đơn:
- mặt cẩm-thạch, thành cẩn hay không
- mặt gỗ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lầu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn liết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng ba, hai, một, vận, vân.

Quí ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Phnom-Penh Bazar
TRƯỜNG-XUÂN

Giá bán sỉ

Áo áo hành tô màu ka-ki n° 5503 — 12 áo.	0 40
Hình búp bê (poupée) mặc áo xô ren — 12 con. . . .	2 20
Giấy viết thơ có gạch hàng — 0m22×0,13 mỗi xấp 100 tờ dài — 12 xấp.	5 00
Áu trắng để lót cổ áo đầm Annam)— 12 cái	1 70
Giấy viết thơ « Idylle » mỗi bao 50 tờ, 50 bao đủ có màu — 12 hộp.	8 55
Cartes postales Nhựt-bổn bằng cây thông, hình vẽ tay, có màu « hoa-điểu » « Sơn-thủy » và hình người— một trăm. .	6 00
Cartes postales giặc Âu-châu — một trăm	1 60
Cartes postales hình xứ Cao-mên, Đế-thiên, Đế-thích — một trăm.	1 60

Gởi contre remboursement.

LÝ-HỮU-HƯ.

25-26 Quai Piquet Phnom-Penh

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIỆT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẶC DANH CÔNG-TI TƯ BỔN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý: ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý: ông A. J. Pernette

Chánh hội sở tại Paris, 574 đường Lazare
Chánh hãng ngành tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc

Hãng chánh (*Paris*)
Hãng ngành

PARIS	YUNNANFOU
LYON	CANTON
MARSEILLE	SHUT-HEOU
BORDEAUX đang cũng tạo	HANKOW
LONDRES	SWATOW đang cũng tạo
ANVERS	SAIGON
NEW-YORK	HAIPHONG
PEKIN	HANOI (Bắc-việt)
TIENTSIN	YOKOHAMA
SHANGHAI	VLADIVOSTOK
HONGKONG	MOUKDEN đang cũng tạo
SINGAPORE	

Hãng ngành Saigon
8 quai de Belgique và 2, rue Catinat

Tính toán các thứ sổ sách nhà Băng.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cần trả bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc lời hai ly rưởi (2 1/2%).

Tính tiền gởi vào Caisse d'Epargne (Cho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gởi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến phương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Bacompte) và đổi nợ các giấy tờ về việc thương-mãi. Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-ngoại.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà Băng nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Ăn hoa hồng trước thì phải thế hoa hồng hóa cũng là vay khác.

Tổng-lý
L. LASSEIGNE.

Vinhlong Thương-nghệ Công-ty

1°) Xe hơi và tàu đưa bộ hành, giấc ghe chở lúa.

2°) Sửa các thứ xe, bán đồ phụ tùng, bán đồ sắt và rèn đồ sắt (hàng rào vân vân).

3°) Tiệm trữ hàng hóa ngoại-quốc và đồ thổ sảng.

Xin các ông lái buôn đường annam đậu, tiêu, mè tôi, trà Huế, trà Annam, thuốc lá bài, thuốc Gòvấp, thuốc sút, bao đệm hay là đồ thổ sảng khác xin đến Tiệm của Hội tại chợ Vĩnh-long mà thương-nghị. Hội sẽ mua sát, và xin các ông chủ lộ đường, sở trồng thuốc hay là những vật kể trên đây gởi thơ bàn tính cũng được.

Vĩnh-long, le 15 Mars 1920.

Le Directeur-gérant,
NGUYỄN-PHÚ-TOÀN.

Cách tránh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng; thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đồn đợp đẹ; và bán rẻ hơn các nơi./.

CORDONNERIE-CHAPELLERIE TONKINOISE
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

NGUYỄN-CHÍ-HÒA

SAIGON — 83, Rue Catinat, 83 — SAIGON

Tiệm tôi có 30 thợ [illegible] kiểu nón [illegible] TRẮNG VÀ VÀ[illegible] GIÀY đóng thiệt chắc, bằng DA-PÁP hết, có đủ thứ màu DA.

Tôi cũng có thợ khắc CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH đủ kiểu. Đã có nhiều vị ở LỤC-CHÂU mua sỉ NÓN VÀ GIÀY của tôi, đều được vừa ý hết và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY thiệt tốt mà giá lại rẻ, và làm thiệt mau. Xin quí vị chiếu cố cho việc buôn bán của đồng bang ta được thạnh lợi trong lúc này.

Có sách mẫu (Catalô) gởi đi tặng quí khách.

BÁN SỈ CÓ GIÁ RIÊNG

NGUYỄN-CHÍ-HÒA kính mời.
83 Rue Catinat.—Saigon.

Khi nào có việc chi hỉ hạ muốn đãi đằng quan-khách mà chẳng dùng rượu Sâm-banh (Champagne) hiệu:
Tisane Marquis de Bergey
Thứ vừa
Thì làm sao mà cho phỉ tình vui vẻ đặng
Rượu này có một mình hãng Denis frères *trữ mà thôi.*

Tiệm VẠN-HUÊ-VIÊN

« Aux Fleurs Réunies »
Ở đường Pellerin môn bài số 75

Bán hàng lụa đủ thứ, đồ để đồng điểm trang ăn mặc và tạp hóa.

Tiệm may tuyền thợ Bắc Nam khéo thượng hạng. Xin Đồng-hàng quang cố.

Chủ nhơn: TRẦN-THIỆN-QUÍ cẩn khải.

CÂN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng: Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiệt có một mình nó bổ huyết hơn hết cho nên có một ông danh-sư kia, khen nó mà nói rằng: *Mỗi hườn Pilule Pink là mỗi cục máu.* Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc này có danh trong trào ngoài quốc mặc lòng, mà cái sự nó bổ cân coi vọi ít người chưa rõ, chớ việc bổ huyết bổ cân đồng giới cả hai.

Đời nầy là đời thiên-hạ đang đua chen làm ăn lực bạc, cho nên gân cốt phải hao mòn, bởi ấy cho nên ai ai cũng phải biết rằng cần có trong tay một vị linh-đơn nữa hay, làm cho những bọm bị chư hư bá tổn được trở nên khương cường tráng kiện.

Ta đã biết rằng: nội đám thầy thuốc đều rõ thuốc Pilules Pink hay bổ cân, nhưng vậy mà chưa đủ, ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, đặng mà tự chuyên tự trị, đặng có ngày nào vương mang bịnh hoạn đề mà uống chẳng cần gì hỏi ai.

PILULES PINK
(*Bổ huyết linh đơn*)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENT Pharmacie Normale, de Saigon.

Phnom-Penh
TRƯỜNG-XUÂN

Kính cùng quí khách rõ, tôi là quản lý Pháp-việt khách lầu vừa mới sửa soạn phòng rộng mát mẻ rồi, xin quí khách tưởng tình chiếu cố. Kết cám ơn.

Khách-lầu
HOTEL D'ANNAM
N° 30 Rue Charner et Catinat Saigon
HUỲNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ, kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm ngủ hiệu là Hôtel d'Annam (Annam-việt Khách-lầu), cũng có dọn phòng ở dưới đất, rất cận tiện cho quí khách.

XA-BONG MAT-XAY

Tốt hơn các thứ Xa-bông Mạt-xay thiệt bán trong Nam kỳ mà giá rẻ hơn

Hiệu con chim Ác-là

HAO-VINH Công-ty
(HÃNG ANNAM)
146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

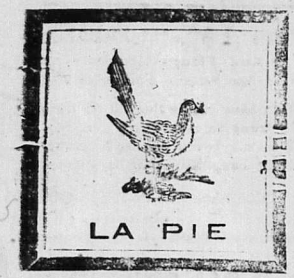

Có thứ rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chơ lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng
Chỉ một minh hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

Cách làm mau té tiền

Viết thơ cho hãng Annam, Hảo-vĩnh Công-ty, 146 bis Rue Lefèbvre biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà dây thép một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lô-tiên, tốt nhứt trong cõi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (0$20) — mỗi ve lời 5 su, một trăm ve lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc !

Viết thơ đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, uổng lắm. Ban đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thôi, làm giàu chẳng bao lâu !

Cho không ! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thơ đến mua dầu trước, hãng Annam Hảo-vĩnh Công-ty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông mạt-xây thiệt, hiệu ngựa một sừng, (La Licorne), tốt nhứt trong cõi Đông-dương *hay là* một ve dầu thơm Essence pour Lotion : Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy thích ai muốn thứ nào cũng được !

Hãy viết thơ mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền uổng lắm.

Hãng Annam, Hảo vĩnh & Cº,
146 bis Rue Lefèbvre Saigon,
Kính đồn.

XA-BONG MAT-XAY ĐEN

Tốt lắm rẻ lắm

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(HÃNG ANNAM)
146 bis, Rue Lefèbvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên-thảo Công-ty)

Tư-bổn : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và nhà công-xưởng tại **HANOI**

Trại trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÊ**

THUỐC CHU'A VẤN VÀ THUỐC VẤN RỜI

HIỆU

« COQ » (Con Gà)

Vị ngon — Giá rẻ — Nên hút

VÀ THỨ THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU

PAGODE (Cái chùa)

Có Một Minh Nhà Này có quyền
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÀM XE MÁY
tại thành St-Étienne
Mà thôi

Maison F. MICHELL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Cathinat số 36

Có Bán SÚNG
Mọi thứ và đủ kiểu. Bỉ,
THUỐC ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ MỸ-THUẬT. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lạc-Châu nước sơn vật chi thì sơn đều thơ như vậy;
M. F. MICHELL, CAFFORT Successeur, 36 rue Cathinat. — SAIGON

PHAI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỪ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chỉ đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần [illegible] trong những bịnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ [illegible] nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT [illegible] DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỌ [illegible] BỊNH CÚM. GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh [illegible] TRÙNG LAI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nữa cũng rút trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trữ thuốc nầy là nhà PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bào chế y danh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8 ở tại đô thành PARIS
VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG GIỎI CỐ RẤN

KHOÁN CHẤT THUỶ
(Nước suối kim thanh)

VICHY VICHY ÉTAT

PHÁP-QUỐC TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên de và nửa de.

Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (*kẻ*) — đau mấy chỗ lất-léo.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt

Hãy coi chừng [illegible] mua phải chai cho trúng [illegible] đúng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TỀ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mất khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước xịt (Bồn-bồi-siêu).

Certifié de bonne à Trois Mille exp. Saigon le 6/9/20

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA